



## Romanlara karşı ırkçılık, hoşgörüsüzlük ve ayrımcılıkla mücadele

### ECRI 3 ve 13 No.lu Genel Politika Tavsiye Kararları: Ana Başlıklar

■ Pek çok Roman<sup>1</sup> yaygın önyargılara ve klişeleşmiş yakıştırmalara maruz kalmakta olup, Avrupa'nın tümünde ayrımcılık mağdurlarıdır. Bu durum Roman topluluklarının marjinalleştirilmesini devam ettirmekte ve durumlarının iyileştirilmesine yönelik politika girişimlerinin önünde ciddi engeller oluşturmaktadır. Çingene karşıtlığı, ayrımcılık ve sosyal dışlamaya baş edilirken, yasalarla mukabelede bulunma ve kapasite oluşturmanın yanı sıra, eğitsel ve farkındalık artırıcı faaliyetlerden de yararlanılmalıdır.

”Çingene Karşıtlığı ırkçılığın özellikle ısrarlı, şiddete dayalı ve tekrarlanan, sık rastlanan bir biçimi olup, ırk üstünlüğüne dayalı bir ideoloji ve tarihsel bir ayrımcılıktan beslenen bir tür şahsiyetsizleştirme ve kurumsal ırkçılıktır. Bu ırkçılık diğer yöntemlerin yanı sıra, şiddete başvurarak, nefret söylemiyle, istismarla, toplumsal damgalamayla ifade edilir ve ayrımcılığın en bariz türüdür.

#### TEMEL MESAJ

■ Hükümetler, Romanların güçlendirilmesini ve topluma katılımını destekleyen ve ırkçılığı, hoşgörüsüzlüğü ve ayrımcılığı yok etmeye çalışırken Romanları bu girişimlere eşit ortaklar olarak dahil eden ulusal stratejiler ve politikalar oluşturmalı, uygulamalı ve bunlara fon sağlamalıdır. Bu stratejiler şunları temin etmelidir:

- ▶ Romanların durumunu iyileştirmeye yönelik, açık ve net bir siyasi iradeye ve uzun vadeli bir yatırıma dayalı politikaların benimsenmesi;
- ▶ ırkçı şiddet eylemleriyle ve Çingene karşıtlığıyla mücadelede ve istihdamda, barınmada, eğitimde, sağlık hizmetlerinde, mal ve hizmetlere erişimde ve tüm kamu makamlarının görevlerinin icrasında etkili yasal koruma uygulamayı amaçlayan, belirli hedeflere yönelik faaliyetler icra edilmesi;
- ▶ bu yönde ilerlemenin izlenmesini sağlamak üzere istatistiksel verilerin toplanması ve analiz edilmesi.

1. “Roman” terimi sadece Romanları değil, aynı zamanda Sinti, Kali, Aşkali, “Kipti”, Manuş ve Gezerler’le birlikte Avrupa’daki akraba grupları içermektedir.

#### SEÇİLMİŞ TAVSİYE KARARLARI

■ Hükümetler ulusal mevzuatlarının Romanların haklarını gerçekten korumasını sağlamalı ve Çingene karşıtlığıyla mücadele için aşağıdaki alanlarda acilen tedbir almalıdırlar:

#### Eğitim

- ▶ Okullarda Romanları ayrı yerlerde tutmaya son vermek ve Roman öğrencilerin taciz edilmesini engellemek;
- ▶ Okul kitaplarından olumsuz klişeleri kaldırmak;
- ▶ Eğitime eşit katılım önündeki engelleri kaldırmak ve okul öncesi eğitimini gerçekten erişilir kılmak;
- ▶ Ebeveynle okullar arasında irtibat kuracak okul arabulucuları kullanmak ve ebeveyni çocuklarının okula devam etmesini sağlamaya teşvik etmek;
- ▶ Roman çocuklarının resmi dilleri akıcı bir şekilde konuşabilmesini sağlamak;
- ▶ Roman dilini, kültürünü ve tarihini geliştirmek ve öğretim kadrosunu kültürler arası diyalogu kolaylaştırmak ve toplumda Çingene karşıtlığı konusundaki farkındalığı artırmak üzere eğitmek.



## İstihdam

- ▶ İşe almada ve kariyer gelişiminde Romanlara karşı ayrımcılığı ortadan kaldırmak;
- ▶ Özellikle işe alma ve mesleki eğitimde Romanlar için pozitif önlemler almak.

## Barınma

- ▶ Romanların düzgün konutlara erişmesini mümkün kılmak ve Romanları ayrı tutmaya son vermek;
- ▶ Gezgin'ler için yeterli hizmetlere sahip sabit ve geçiş tesisleri sağlamak ve geleneksel yaşam tarzlarının engellenmemesini sağlamak;
- ▶ Romanların haber verilmeksizin veya yeniden barınma hakkı sağlanmadan evlerinden zorla çıkarılmalarını temin etmek;
- ▶ Karışık mahallelerde oturan Romanlar ve Roman olmayanlar arasında birlikte yaşama ortamını ve karşılıklı anlayışı yaygınlaştırmak.

## Sağlık hizmetleri

- ▶ Kaliteli sağlık hizmetlerine eşit erişime yardımcı olmak üzere aracı Roman sağlık görevlilerini işe almak.

## Romanlara karşı gerçekleştirilen ırkçı şiddet eylemleri ve işlenen suçlar

- ▶ İrkçi şiddet eylemi ve suç mağduru Romanları şikayette bulunmaya teşvik etmek;
- ▶ Romanlara karşı gerçekleştirilen tüm nefret söylemlerini ve şiddet eylemlerini kamuoyu önünde kınamak ve özellikle internette olmak üzere, nefret söylemlerini soruşturmak ve kovuşturmak.

## Güvenlik tedbirleri

- ▶ Polisi insan hakları konusunda eğitmek ve Romanların karşı karşıya kaldığı sorunlar hakkında bilinçlendirmek;
- ▶ Polis teşkilatına Roman vatandaşların alınmasını yaygınlaştırmak.

## Medya

- ▶ Romanlara karşı önyargılı yayın yapmama, ayrımcılığı, nefret duygularını veya şiddeti teşvik etmeme konusundaki sorumlulukları hakkında medya mensuplarına eğitim vermek;
- ▶ Roman gazetecileri işe alıp eğiterek Romanların medyaya katılımını desteklemek;

## Kamuya ait yerlere, mal ve hizmetlere erişim

- ▶ Roman mahallelerinin kamu hizmetleri açısından dezavantajlı konumda olmamalarını sağlamak;
- ▶ Hizmet sağlayıcıları ve devlet memurlarını Romanlara karşı ırkçılığın ve ayrımcılığın varlığının tespit edilmesi ve önlenmesi konusunda eğitmek;

## Kadın ve çocuklar

- ▶ Roman kadınlarının durumunu iyileştirmek, haklarını kullanmalarını sağlamak ve bunlara karşı çok çeşitli ayrımcılık türleriyle mücadele etmek;
- ▶ Doğum esnasında tüm Roman çocuklarını nüfusa kaydetmek ve tüm Romanlara nüfus ve kimlik belgesi verilmesini sağlamak;

## Eşitlik ve insan hakları konusunda farkındalık

- ▶ Romanların haklarının tamamen bilincinde olmalarını ve haklarını tam olarak kullanmalarını sağlamak üzere eğitilmelerini teşvik etmek;
- ▶ Adaletin yerine getirilmesiyle ilgili herkesin ulusal ayrımcılıkla mücadele mevzuatı hakkında eğitim görmesini desteklemek

### ECRI – FAYDALI LINKLER

ECRI 3 No.lu Genel Politika Tavsiye Kararı: Romanlara/Çingenele karşı ırkçılık ve hoşgörüsüzlükle mücadele

<http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-03-1998-029-ENG>

ECRI 13 No.lu Genel Politika Tavsiye Kararı: Çingene karşıtlığı ile ve Romanlara karşı ayrımcılıkla mücadele

<http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-13-2011-037-TUR>

ECRI 10 No.lu Genel Politika Tavsiye Kararı: İrkçılık ve İrka Dayalı Ayrımcılıkla Okul Eğitiminde ve Okul Eğitimi Yoluyla Mücadele

<http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-10-2007-006-ENG>

ECRI 11 No.lu Genel Politika Tavsiye Kararı: Polis Faaliyetlerinde İrkçılık ve Ayrımcılıkla Mücadele

<http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-11-2007-039-ENG>

Romanların ve Gezginlerin Topluma dahil Edilmesi Temalı Eylem Planı

<https://rm.coe.int/1680684b5e>

### OLGULAR VE BULGULAR

"Her ne kadar Avrupa Konseyine üye devletlerin çoğu, daha çok [Romanların entegrasyonuna yönelik] ulusal stratejiler ve eylem planları şeklinde [farklı seviyelerde] tedbirler almış olsalar da, bunlar çoğunlukla başarılı bir şekilde uygulanmamaktadır. Strateji ile tam olarak hayata geçirme arasındaki farkı kapatmak pek çok ülke için zordur. Bazı ülkeler bu amaca yönelik olarak belirli bir bütçe ayırmamış olup, Romanların toplumla bütünleşmesine harcanan paraların önemli bir bölümü AB fonlarından karşılanmaktadır. Bu da ulusal seviyede Romanlara verilen siyasi önceliğin ne kadar düşük bir seviyede olduğuna işaret etmektedir." 2016 Yıllık ECRI Raporu, madde 22